ברודער מאָרד

העכסט אינטערעסאנטער און שפאנענדער ראמאן

(פארזעצונג)

איצט האט ער געהאט נאר איין געדאנק, — צו נוקם זיין זיך אן דעם מענשן וועלכער האט אים אָפּגענארט און באשוויגן דעלט אונטער מאסקע פון פריינטשאפט.

אין אייראָפּע און אין דעם איבערצייווייזלירטן אמעריקע איז עס קיין נייעס, — דארט ווייסט מען שוין אז דער בעסטער פריינט קאן פאר־ראטן, פארפירן, פארנארן און באשווינדלען זיין פריינט. דער אינדיער האט אבער דערפון ניט געוואוסט, ביי אים אין עס געווען א נייעס. עס האט אין אים געבראכט ווי א היים געגליט פייער. ער האט געשווארן ביי זיין לעבן פון דער נעמען קאלי, אז ער מוז פארניכטן דעם פאלשן פריינט און ער האט געהאלטן ווארט.

מיר ווייסן שוין, ווי ער איז געקומען קיין אייראָפּע זוכן דעם באראָן פון שטערנפעלד און ווי ער איז אין לאנדאן געווארן געווארן, אז זיין פיינט הייסט גראף אלפרעד טשעוויוויץ..

ווען סינדא באהאדור האט געענדיגט זיין לאנגע דערציילונג, האט ער געזאגט צום אלטן מאן:

— איך האב געענדיקט! — קאנט איר מיך אין עפּעס באשליסן? האב איך עפּעס אומרעכטס געטאן קעגן אייך אדער קעגן אייער קינד?

שטערנפעלד האט אים דערלאנגט די האנט און האט אויסגערופן:

— איר זייט א גוטער און איידעלער מענש, סאההיס, איר ווייסט פון קיין פאלש־קייט און ווייסט נאך ניט די פארדארבנ־קייט פון דער וועלט און פון די ציוויליז־זירטע מענשן. איך דאנק אייך, וואס איר האט מיר דערקלערט, וואס פון מיין קינד איז געווארן. — אך! איך זאל קאנען.

— וואס, ווען איר זאלט קאנען?

איינציקע מינוטן האט דער אלטער ניט געוואלט זאגן, וואס ער ווייסט, סינדא באהאדור האט אים אבער אזוי לאנג גע־בעטן, ביז ער האט אים אויסגעזאגט

—ווען מיין פרוי איז געשטארבן האט זי מיך פארן טויט געבעטן, אז ווען איך וועל אויסגעפינען, אז מאריא איז טויט, זאל איך זי באערדיגן לעבן איר, איך האב געשווארן אז איך וועל עס טאן, און וועל האלטן מיין ווארט.

— דאס איז זייער שווער, האט סינדא באהאדור געזאגט, אייער טאכטער לינט באגראבן ניט ווייט פונ'ם טעמפּל פון דער שרעקלאכער נעטן קאלי, עס איז שווער אהין צו צוקומען.

— און דאך ווען עס זאל מעגלאך זיין, האט געזיפצט דער אלטער, איר האט גע־ליבט מיין קינד, איר האט זי געוואלט הייראטן, איר האט ריזיקירט מיט אייער לעבן אום זי צו רעטן פון דער בלוטיקער געטן, קענט איר ניט טאן עפּעס פון אירעט וועגן נאך איר טויט?

נאך לאנג ריידן און בעטן איז ענדלאך געלונגען דעם בלינדן פאטער איינצובעטן דעם אינדיער ער זאל דאך פּרובירן עפּעס צו טאן פאר דער באערדיקונג פון דער אומגליקלאכער מאריא לעבן איר מוטער.

ווי מערקווירדיג עס קען זיך אויסווייזן דעם אלט שטערנפעלדס פארדערונג קען מען זי דאך דערקלערן ווען מען ווייסט וואס פאר א שרעקלאכע פיינטשאפט עס הערשט צווישן די פארשיידענע רעליגיעס אין אינ־דיע.

דער קריסט באטראכט פאר דער גרעס־טער שאנד צו לינן אויף א באערדיקונג פלאץ פון אינדיער. דער מאכטפאנער וויל ניט לינן צוזאמען מיט קריסטן, דער פארט־האט פיינט קריסטן, אינדיער און מאכ־מעדאנער.

אין א לאנד וואו עס געפינען זיך אזוי פיל רעליגיעס, איז קיין וואונדער ניט וואס יעדע רעליגיע האלט זיך אפּגעזונדערט.

שטערנפעלד איז אפילו געווען א גע־בילדעטער מאן, ער איז אבער געווען אן ערן מאן ביי וועלכן א ווארט איז הייליג, און ווען ער האט געשווארן וועט ער האלטן זיין שבועה. אפילו ווען דאס זאל אים קאסטן זיין לעבן. אזעלכע מענשן זיינען אמאל געווען זייער פיל, זיי ווערן אבער אלץ זעלטענער. די פאלשע ציוויליזאציע מאכט אזעלכע מענער אלץ זעלטענער.

אזוי ווי שטערנפעלד האט אזוי געדערט מיט סינדא באהאדור האבן זיי דערהערט קלעפּ אין טיר. מיט מערי איז אריינגע־קומען און האט פריינטלאך געזאגט מיט א שמייכל:

— איך ווייס ניט אויב איר זייט יעצט אויפגעלייגט צו הערן א פריילאכע בשורה.

— א פריילאכע ידיעה פאר מיר? האט דער בלינדער מאן איבערגעפרעגט. — אך! איך בין שוין אפּגעוואוינט צו הערן עפּעס פריילאכעס.

— איך האב אבער דאך א פריילאכע בשורה פון אייער טאכטער.

— פון מיין טאכטער? פון ראזא?

— יא, ה' שטערנפעלד, איך האב פאר אייך א גוטע בשורה פון אייער טאכטער.

דער בלינדער מאן איז געווארן אויס־מערקזאם.

— אייער טאכטער האט ענדלאך געפר־נען א מאן, וועלכער איז ווערט איר ליבע.

— דערט ניט מער, מיס מאקארטי, האט דער אלטער מאן אויסגערופן. איך האב מורא פאר ליבע — דורך ליבע איז מיין טאכטער מאריא אומגעקומען.

— איר באטראכט אלעס מיט שווארצע פארבן, ה' שטערנפעלד, האט מערי געזאגט פריינדלאך. די אמת'ע ליבע מאכט גליק־לאך. איר ווייסט אז איך ליב אייער טאכ־טער און וויל זי זעען גלילקלאך און צופרידן, ווען איך בין געקומען איין מעלדן פון איר ליבע, ווייס איך געווים וואס פאר א ליבע דאס איז.

— ווער איז דער מאן וועלכער ליבט מיין טאכטער?

ער הייסט סער הערבערט דערבי.

דער בלינדער מאן האט ניט געקענט דעם נאמען. ער האט שווער געאטעמט און האט געזיפצט. דאזא איז זיין איינציק קינד. ווען זי וועט הייראטן, בלייבט דער אלטער, בלינדער מאן גאנץ אליין מיט א פעקל ליידן און טרויעריקע דערא־ינונגען אויף די פּלייצעס.

מערי האט דערקלערט דעם אלטן ווער סער הערבערט דערבי איז, סינדא באהאד־דור האט איר ארויסגעהאלפן.

— יא עס מוז זיין אזוי, האט דער אל־טער בלינדער מאן ענדלאך געזאגט, ווי צו זיך אליין, מיר קענען דעם שיקזאל ניט צוריקהאלטן. נאט וויל אזוי.

איינציק מינוטן שפּעטער זיינען הער־בערט דערבי און ראזא שטערנפעלד אריינ־געקומען און מערי מאקארטי האט זיי דער־קלערט אלס חתן כלה.

אנטלאפן

ווענדלאנד איז היינט געווען זייער באַ־שעפטיק. ער האט זיך פארבאריייטט צו כאפּן מיטאמאל אלע העלדן פון דער נאכט מיט זייער קאפּיטאן, מיט זייער אנפירער און מיט זייערע הויפּט העלדן.

ער האט אלעס אפּגערעדט מיט דער שי־קאגער פּאליציי און מיט'ן גראבן גאטליב מען איז געווער געווארן אז היינט ביינאכט דארף פארקומען א פארזאמלונג פון אלע העלדן פון דער נאכט און אפילו וועגן וואס מען וועט פארהאנדלען.

איין זאך האט דער קלוגער ווענדלאנד פארגעסן, דעם באנקיר דזשאנסאן כאפּט מען ניט אזוי לייכט. ער איז צו קלוג און צו דורכגעטריבן זיך צו לאזן פארנארן אין א נעץ.

דזשאנסאן האט אפּגעהיט ווענדלאנדן מער ווי ווענדלאנד האט אים אפּגעהיט. ביידע פיינט האבן זיך געקענט פון דער־ווייטנס, האבן זיך אויסגעמיטן און האבן דאך ניט אראפּגעלאזן קיין אויג איינער פון אנדערן.

דזשאנסאן האט נאך אויפ'ן באל ביי מערי מאקארטי פארשטאנען אז ער קען מער אין שיקאגא ניט בלייבן. מען קען אים שוין צו גוט אין שיקאגא. ניט נאר ווענדלאנד ווייסט ווער ער איז, דער אל־טער ארמסטראנג האט אים אויף אנגע־קוקט מיט אנדערע אויגן.

מיר האבן שוין דערציילט וויי דזשאנסאן דער שיינער דזשעק אויסגעגאנגען פון מיס נען שטילערהייט אוועקגעגאנגען פון דער מערים באל נאך דער פארשטעלונג פון דער סצענע אין באבא יאגאס שענק.

זיי זיינען אוועק אין אן אלטן ארימען שענק אין דזשעקסאן פּארק און האבן זיך דארט אנידערגעזעצט.

מיר קענען ליינגער ניט בלייבן אין שי־קאגא, האט טאם טאלדינג געזאגט, מען האט אונז דערקענט מען זוכט אונז און מען וועט אונז ענדלאך כאפּן. דאס בעסטע וואלט וואלט געווען מיר זאלן זיך צעטיילן מיט'ן נעלט, וועלכעס מיר האבן גענומען ביי ארמסטראנג און זאלן אונז אוועקפאָרן. די וועלט איז גרויס. עס זיינען דאָ נאך גרויס סע שטעט וואו אזעלכע פיינע מענשן ווי מיר, קענען ארבעטן.

מיר מוזן זיך אבער צעטיילן מיט אלע מיטגלידער פון דעם פאראיין "די העלדן פון דער נאכט", האט דזשאנסאן געזאגט וויל אויב מיר האבן געשלאפן א בונד דארפן מיר אים האלטן, וואס מיר האבן אפּגערעדט.

— צום טייפל מיט די איבעריקע, האט דער שיינער דזשעק אויסגערופן. מיר זיי־נען אין אמעריקע, וואו עס איז דאָ א היי־ליקער שפּריכוואָרט: "העלפּ יורסעלף", יעדער פאר זיך. וואס גייט מיך אן די אנ־דערע העלדן פון דער נאכט?

— ניין, מיין ליבער דזשעק, דאס גייט ניט. ערלאך מוז מען זיין. מיר מעגן זיך באשעפטיקן מיט וואס מיר ווילן. צווישן זיך דארפן מיר אבער זיין ערלאך און צע־טיילן זיך ווי ברידער.

— דאן כאפּט זיי דער טייפל, האט דער שיינער דזשעק אויסגערופן, גיב מיר מיין טייל און איך וועל זיך אוועקפאָרן. איך קען ניט ליידן אמעריקע.

— דו מיינסט די אמעריקאנערנס, האט דזשאנסאן געלאכט. דו האסט קיין גליק ניט ביי די אמעריקאנער פרויען. דאס ווייס איך.

— איך בין אויך מיט דער זעלבער מיי־נונג, האט דער ערנסטער טאם טאלדינג געזאגט, וואס האבן מיר צו וואָרטן אויף די אנדערע? לאמיר זיך צעטיילן מיט'ן געלט און יעדער זאל טאן וואס ער וויל. איך זע דאך אז פון אונזער פאראיין איז גאר ניט געווארן, ווי עס ווייזט אויס האבן אלע פאראיינען אין אמעריקע ניט קיין גרויסן ווערט.

— וואס איז מיט אייך, מענשן? האט דזשאנסאן אויסגערופן, ווי קענט איר זיך רופן העלדן פון דער נאכט ווען איר האט מורא פאר אפּליג אויף דער וואנט? — **אלטע ווייבער זייט איר און ניט קיין העלדן** פון דער נאכט. מיר האבן דערווייל גע־מאכט נאר איין גוט געשעפט, שיקאגא איז גרויס ענוג, מיר קאנען נאך מאכן צען אזעלכע געשעפטן, מיר האבן ערשט אנ־נעהויבן צו ארבעטן און זאלן שוין אנט־לויפן? שעמט זיך. איך בין זיכער אז ביז די אויסשטעלונג וועט זיך ערדיקן. וועלן מיר נאך מאכן ווייניקסטנס צען אזעלכע געשעפטן. איך בין שוין באקאנט געווארן מיט איינעם אפּיליאם א זייער רייכן שווייגר. איר ווייסט דאך אז שיקאגא פירט דעם גרעסטן שווייגן האנדל אין דער וועלט, אפּיליאם האט דאס גרעסטע שלאכט הויז אין שיקאגא. פארוואס זאלן מיר ביי אים ניט צונעמען עטלאכע מיליאן דאלאר? עס איז א זינד פאר נאט און א שאנדע פאר מענשן ניט צו באארבעטן אזא רייכן שווייגהענדלער.

דזשאנסאן האט געוואוסט, וואס צו זאגן זיינע קאמעראדן, זיי האבן גוט געוואוסט אז אפּיליאם איז א זייער רייכער מאן, ער איז נאך פיל רייכער פון ארמסטראנג.

— אלענפאנלס וויל איך, אז מיר זאלן זיך דערווייל צעטיילן מיט ארמסטראנג געלט, האט דער שיינער דזשעק געזאגט. מיר דריי האבן דערביי געארבעט און עס געהערט צו אונז. ווען די אנדערע העלדן פון דער נאכט וועלן אונז מיטהעלפן אין א געשעפט וועלן זיי אויך באקומען זייער טייל.

(זייטערעס — קומט)

סלאָנימער גנבים פארקויפן צו־ריק א גנבה צום איינגנטימער און גיבן א לעקציע וועגן יושר

אין "סלאָנימער וואָרט" ניט איבער א קארעספּאנדענט פון דער צייטונג די פאָל־גענדע טשיקאוועט געשיכטע:

דוכט זיך אז דאס וואָרט "יושר" נויטיקט זיך ניט אין קיין שום פאר־טייטשונגען. אבער אזוי ווי קיין אבסאָ־לוטער יושר איז ניטאָ, ווערט ער פאר־שיידנארטיק פארשטאנען פון פארשיידע־נע מענשן, לויט נאך זייערע אייגענע באַ־גריפן. ווי אזוי פארשטייען אים די מענ־שען פון דער אונטערוועלט?

די פאָלגנדע געשיכטע, וואס האט מיט מיר אליין פּאסירט, וועט דאס דערקלע־רען:

מען האט מיר געמאכט די לעצטע טעג א קונציקע אפּעראציע איבער מיין טאטש, ווען איך בין געפאָרן אין אונזער שטאט אויף א טראמוויי. דערביי האט מען ביי מיר צוגענומען מזומן געלט מיט וועקס־לען — אפילו פּראָטעסטירטע.

הקיצור, איך האב זיך געשטעלט אין טעלעפאָנישער פארבינדונג מיט דער חב־רה און איך בין באלד אנגעקומען אין די געפאלאך פון דער אונטערוועלט, וואו עס זיינען ניטאָ קיין טראמוויען, קיין אוי־טאס, און אפילו א דראשקע איז דארטן א גרויסע זעלטנהייט. דארטן האב איך באקומען אן אוידיענץ ביים סאמע "פּראָ־פעסאר", וואס האט אזוי קונציק געמאכט אויף מיר די אפּעראציע. זיין נאמען איז שליאמע.

אזוי ווי מען האט מיר די אפּעראציע געמאכט אן מיין וויסן און קענען מיין ווי־לען, האב איך געבעטן, אין נאמען פון יושר, מע זאל מיר אומקערן צוריק די צונע'לקחנ'טע געלט און וועקסלען. האט מיר דער "פּראָפעסאר" אויף דעם גע־ענטפערט מיט א לאנגער דרשה, אין א געהויבענעם טאן און געמישט מיט העב־רייאישע ווערטער. איך וועל דאָ ברייננען א קורצן אויסצוג:

"איר רעדט אין נאמען פון דעם יושר פון אייער אויבערוועלט, אי קאנען מיר אים, דעם יושר אייערן! עס איז ביי אונז א שם־דבר. אונזער אייער מאנטל טוט איך אפּ אלערליי מיאוס'ע זאכן, און ביי אייך איז רעכט, אז אונזער ארבעט זאל זיין אומזיסט. איר זייט דאך גע־וואוינט אז מען זאל פאר אייך הארעווען. פּראָוווס אקערשט עפּעס האבן צו טאן מיט אייערע גרויסע פירמעס, איז אבי נאר עפּעס מאכט מען אייך אזוי, אז עס פארגייט אין צענען ריפּ אריין. אדער אייערע היינטיקע סוחרים נעמען ביי אייך גאנצע וואגאנעס סחורה אויף לאנגע טערמיניקע וועקסלען, וועלכע גייען צום פּראָטעסט, און די בעסטע פון זיי בייטן עס אויס אויף צייע וועקסלען, וועלכע וועע־רען ווידער פּראָטעסטירט. מען רופט עס ביי אייך פליכט, ווערט שוין פון דעם יענער געהיילט. מ'שטיינט געזאגט, דאס איז אייער פארפוילטער יושר. און דער־ביי מאכט קיינער ניט קיין גוואלדן. פתח שין — שא. פון אזא סארט יושר לאכט מען ביי אונז אין די פויסטן. איך קאן אייך אנווייזן נאך פיל בייפּאלן פון איי־

די סילוזער סליפּער

דער נייער אולטרא־פיינער רעסטאָראן, לאונטש קאונטער און דייניג רומס.
מיר פאר־זאָרגן נאך־טעאטער פארטיס.
די סאמע מעסיקסטע פריזן אין שטאט
303 FORT ST., *Just South of Portage*

אינגיכן

וועט זיך אָנפאנגען דרוקן אין

"דאָס אידישע וואָרט"

א נייער אינטערעסאנטער

ראָמאן

מיטן נאמען

"אין פּלאָנטער פון לעבן"

א העכסט שפּאנענדער ראמאן פונם מאָדערנעם אידישן לעבן אין אמעריקע.

פאלגט נאך דעם דאטום ווען די ערשטע פּאָרזעצונג וועט געדרוקט ווערן

מיר גאראנטירן דעם זייגער צו גיין ריכטיק אָדער געלט צוריק
נ. טשערניאק
זייגערמאכער
35 יאר עקספּיריענס. 5 יאר ביי איטאנס.
נעמט אן ארבעט צו ביליקע פּרייזן
מיר קומען נאך דער ארבעט
און ברייננען עס צוריק
561 קאלערדזש עוו., טעלעפאן 56 691

צו אונזערע אידישע פריינט אין ווינניפּעג און אין מערב קאנאדא באטן מיר אן א שכעלע און ריזאנאיבל געפּרייזטע באדינונג אין
דעזיינינג ענגרייווינג
עלעקטראטייפּינג
סטעראָטייפּינג און קאָמערציעלע פאָטאָגראפיע
אדרעסירט אייער נעקסטן אָרדער צו
Rapid Grip and Batten Limited
290 VAUGHAN STREET
23 859 WINNIPEG 28 951

פּראקטיצירט געזעץ מיט אדוואָקאט קאנטאָר

אוירווין דארפמאן

אוירווין דארפמאן איז לעצטנס גערופן געווארן צו דער באר, און ער האט זיך פּאראייניקט מיט אלעקסאנדער ע. קאנ־טאר אין דער פּראקטיק פון געזעץ. אונ־טער דער פירמע נאמען פון קאנטאר און דארפמאן, מיט אפיסעס אין 211 קאורט בילדינג, 233 פּאָרטעדזש עווענו.

מר. דארפמאן איז אריינגעטראָגן אין מאניטאבא אוניווערסיטעט אין יאר 1923. אין יאר 1927 האט ער גראדואירט אין "אָרטס" מיט די העכסטע אויסצייכענונג־נען. נאכדעם איז ער אריין אין דער מאני־טאבא לאָא סקול, פון וועלכער נאכדעם ווי ער האט געוואונען עטלאכע סקאלערשיפּס, ער האט גראדואירט אין יאר 1931, גע־ווינענדיק דעם גאָלדענעם מעדאל פון דעם אוניווערסיטעט, ווי אויך די באלוינונג פון דער לאָא סאסייטי אלס לידינג סטודענט פון היינטיקס יאר.

מר. קאנטאר פּראקטיצירט שוין לאָא עלף יאר אין ווינניפּעג, און ער באטייליקט אקטיוו אין געזעלשאפטלאכער אר־בעט, איבערהויפּט אין בני ברית לאדזש, און יאנג מענס היברו אסאסיאיישאן.

ער דערהאבענעם יושר. נאר איך מוז גיין דערלייזיקן אן אנדער עסק. מיין ארויסהעלפער ווע טאייך שוין איבערגע־בען דעם אמת'ן זון פון יושר, ווי מיר פארשטייען אים".

אויף זיין וואונק, האט זיך פאר מיר פארגעשטעלט א מאן מיט פינקלדיקע אויי־גען. און שליאמע איז גלייך נעלם גע־ווארן.

— "מיר — הויבט אן דער ארויסהעלפער — ארבעטן לויט יושר און גלייכ־הייט. ביי אונז זיינען אלע גלייך. אלע־מען באארבעטן מיר סיי יונג, סיי אלט, מיר זיינען ניט קיין איבערקלייבער אין סחורות. עס איז רעכט, וואס עס קומט צו דער האנט: מזומן, וועקסלען, גע־וואנט, נאשערייי. מיר מאכן די אפּעראָ־ציע גיך, גלאט און גוט, אן ווייטאג. דער פּאציענט פילט נאר ניט. דאס טוען מיר צוליב מענשלאכקייט. אזוי ווי עס שטייט געשריבן: "ואהבת לרעך כמוך".

אמאל דערוויסט זיך דער פּאציענט ערשט אין א צייט ארום. נאך דער אפּעראציע גייט צו די קוראציע אין אזא סדר. מזור־מן געלט, — געלט איז קיילאכדיק, קאן עס מיט דער צייט מגוגל ווערן צוריק צום איינגטימער. סחורה, וועלכע עס זאל ניט זיין, אויסער נאשערייי, ווערן פארהאנדלט און צוריקגעגעבן. מיר האבן ניט קיין פעסטע פּריין. מען דינגט זיך אויס. מיר פארשטייען שוין נאכן נאך, וויפיל צו נעמען, ביי אויסנאם פאר־לען גיבן מיר אויך אפּ אן א באלוינונג, ווי דער יושר פון אונזער אמת'דיקער וועלט פאדערט עס".

ביי די ווערטער זיינען מיר מושוה גע־ווארן, און איך האב אויפן אָרט באקומען צוריק די וועקסלען. דערביי האט ער מיך, ווי א זארגפולע מוטער איר קינד, גע־ווארנט גוט צו באהאלטן, אז די חברה "יושר" זאלן זיך ווידער ניט מרחם זיין אויף מיר, און איך זאל ניט דארפן אויס־הערן פון אים נאך א לעקציע. איך האב אים פיין באדאנקט, געוואונשן אים א גוט יאר (נאר ניט דורך מיר) און אויס־גערדיקט מיין באוואונדערונג פאר זייער געשיקטקייט ביים דורכפירן די טעב־רבי געלט, וואס איך האב באצאלט.

— פּראקטיק האט א סך צו זאגן, — האט ער געענטפערט. איך האב זיך קוים אפּגעטראָגן. איצט זאל דער לעזער זאָ־גען, וועלכער יושר געפעלט אים בעסער, פון דער אויבערוועלט, צי פון דער אונ־טערוועלט?

אוירווין דארפמאן

מיר שטעט וואו אזעלכע פיינע מענשן ווי מיר, קענען ארבעטן.

מיר מוזן זיך אבער צעטיילן מיט אלע מיטגלידער פון דעם פאראיין "די העלדן פון דער נאכט", האט דזשאנסאן געזאגט וויל אויב מיר האבן דארפן אויף דער וואנט? — **אלטע ווייבער זייט איר און ניט קיין העלדן** פון דער נאכט. מיר האבן דערווייל גע־מאכט נאר איין גוט געשעפט, שיקאגא איז גרויס ענוג, מיר קאנען נאך מאכן צען אזעלכע געשעפטן, מיר האבן ערשט אנ־נעהויבן צו ארבעטן און זאלן שוין אנט־לויפן? שעמט זיך. איך בין זיכער אז ביז די אויסשטעלונג וועט זיך ערדיקן. וועלן מיר נאך מאכן ווייניקסטנס צען אזעלכע געשעפטן. איך בין שוין באקאנט געווארן מיט איינעם אפּיליאם א זייער רייכן הענדלער. איר ווייסט דאך אז שיקאגא פירט דעם גרעסטן שווייגן האנדל אין דער וועלט, אפּיליאם האט דאס גרעסטע שלאכט הויז אין שיקאגא. פארוואס זאלן מיר ביי אים ניט צונעמען עטלאכע מיליאן דאלאר? עס איז א זינד פאר נאט און א שאנדע פאר מענשן ניט צו באארבעטן אזא רייכן שווייגהענדלער.

דזשאנסאן האט געוואוסט, וואס צו זאגן זיינע קאמעראדן, זיי האבן גוט געוואוסט אז אפּיליאם איז א זייער רייכער מאן, ער איז נאך פיל רייכער פון ארמסטראנג.

— אלענפאנלס וויל איך, אז מיר זאלן זיך דערווייל צעטיילן מיט ארמסטראנג געלט, האט דער שיינער דזשעק געזאגט. מיר דריי האבן דערביי געארבעט און עס געהערט צו אונז. ווען די אנדערע העלדן פון דער נאכט וועלן אונז מיטהעלפן אין א געשעפט וועלן זיי אויך באקומען זייער טייל.

(זייטערעס — קומט)

פּאָזיציע פון פּייערסטאן טייער און ראבער קאמפּאני

(צוגעשיקט פון פּייערסטאן טייער און ראבער קאמפּאני)

עס איז באמת ניטאָ קיין אנטשולדיקונג פאר וועמען עס איז וועלכער פארט אויף אומזיכערע טייערס. ביי היינטיקן טאג זיינען די פּריזען אויף טייערס די נידעריק־סטע אין דער געשיכטע, זייענדיק בלויז 45.7% פון וואס זיי זיינען געווען מיט פינף יאר צוריק. פארגלייכנדיק מיט דער דאזיקער פארקלענערונג אין פּרייז, זיינען די פּריזען אויף שפּיז געפאלן בלויז אויף ארום צוואנציק פּראָצענט; פארם פּראָ־דוקטן, 27 פּראָצענט; קליידער, 29 פּראָ־צענט; באהייצונג אויף 30 פּראָצענט, און 550 קאָסמעטיקס אויף בלויז 23 פּראָצענט.

און ניט זיינען בלויז די פּריזען אויף טייערס געפאלן, נאר די קוואליטעט זייערע האט זיך פארבעסערט. לויט די סטאטיס־טיקער פון די פּייערסטאן טייערס, איז דער קאסט פּער טייער מייל אין יאר 1914 גע־ווען $0.112 און היינט איז עס 0,000,767 — פופצן מאל מער באדינונג פאר'ן זעלבן געלט.

מיר נעמען אן אלע מיטלען צו ווארענען די מאטאריסטן ווענן זייערע געפאר און מיר האבן אינסטרואירט אונזער ארגאני־זאציע צו ציען די אויפמערקזאמקייט פון ניט זיכערע טייערס. מיר פילן, אז עס איז זייער וויכטיק צו ווארענען די מאטאריסטן זיי זאלן אכטונג געבן אויף זייערע טיי־ערס איידער זיי לאזן זיך פאָרן אין דער אוטאמאביל. זיי קאנען פארהיטן זייער איינן לעבן, די לעבנס פון זייערע פרויען און קינדער ווי אויף די לעבנס פון זייערע מיטבירגער, ווען זיי וועלן פאָרן אויף גוטע טייערס.

עס איז ווינשנסווערט אויפמערקזאם צו מאכן די מאטאריסטן ווענן די געפאר צו פאָרן אויף אוטאמאביל וועלכע האבן אויף זיך אלטע טייערס.

צוליב דער עקאָנאמישער רעפּרעסיע האבן מאטאריסטן לעצטן יאר אויסגענוצט זייערע טייערס צו אזא שטאנד, אז זיי זיי־נען פּאזיטיוו ניט מער זיכער פאר ווייר־טערדיקן געברויך, און מען מוז זיי אנווייזן אויף די געפאר, אז ניט קאן זיין זייער א גרויסע צאל עקסידענטן דעם סעזאן.

יעדער פונקציע אין טייל פון אן אוטאמ־אביל שפּילט א גרויסע ראָל און איז זייער וויכטיק; און דאך זיינען פאראן דרייווערס וועלכע זיינען פארזיכטיק מיט אלצדינג, אבער זיי פארנאכלעסיקן אפּט דאס וויכ־טיקסטע וואס איז דער פונדאמענט פון זי־כערקייט — די טייערס, און סיי צי עס איז פארנאכלעסיקונג אדער פאלשע עקאָנאמיע, פאָרן זיי אויף אזעלכע אלטע, אויסגענוצ־טע טייערס, אז פריער אדער שפּעטער מוז קומען א צוזאמענברוך אדער בלאָר־אוט.

איבערהויפּט זיינען אלטע טייערס א געפאר אין די הייסע טעג. צום ביישפּיל פאקטישע אנאליזירונגען האבן איבער־צייגט, אז טייערס אנגעבלאזן ביז 35 פונט פּרעסשור און מען איז אויף זיי געפאָרן א שטונדע צייט האט זיך זייער לופט פּרעס־שור פארגרעסערט ביז פערציק פּראָצענט אדער צו 49 פונט פּרעסשור. עס זיינען היינט צו טאג דאָ טויזנטער אויסגענוצטע טייערס וואס קאנען ניט אויסהאלטן אזא געהעבערטע לופט פּרעסשור און פון שטענ־דיקן פאָרן אויף זיי.

עס איז באמת ניטאָ קיין אנטשולדיקונג פאר וועמען עס איז וועלכער פארט אויף אומזיכערע טייערס. ביי היינטיקן טאג זיינען די פּריזען אויף טייערס די נידעריק־סטע אין דער געשיכטע, זייענדיק בלויז 45.7% פון וואס זיי זיינען געווען מיט פינף יאר צוריק. פארגלייכנדיק מיט דער דאזיקער פארקלענערונג אין פּרייז, זיינען די פּריזען אויף שפּיז געפאלן בלויז אויף ארום צוואנציק פּראָצענט; פארם פּראָ־דוקטן, 27 פּראָצענט; קליידער, 29 פּראָ־צענט; באהייצונג אויף 30 פּראָצענט, און 550 קאָסמעטיקס אויף בלויז 23 פּראָצענט.

און ניט זיינען בלויז די פּריזען אויף טייערס געפאלן, נאר די קוואליטעט זייערע האט זיך פארבעסערט. לויט די סטאטיס־טיקער פון די פּייערסטאן טייערס, איז דער קאסט פּער טייער מייל אין יאר 1914 גע־ווען $0.112 און היינט איז עס 0,000,767 — פופצן מאל מער באדינונג פאר'ן זעלבן געלט.

מיר נעמען אן אלע מיטלען צו ווארענען די מאטאריסטן ווענן זייערע געפאר און מיר האבן אינסטרואירט אונזער ארגאני־זאציע צו ציען די אויפמערקזאמקייט פון ניט זיכערע טייערס. מיר פילן, אז עס איז זייער וויכטיק צו ווארענען די מאטאריסטן זיי זאלן אכטונג געבן אויף זייערע טיי־ערס איידער זיי לאזן זיך פאָרן אין דער אוטאמאביל. זיי קאנען פארהיטן זייער איינן לעבן, די לעבנס פון זייערע פרויען און קינדער ווי אויף די לעבנס פון זייערע מיטבירגער, ווען זיי וועלן פאָרן אויף גוטע טייערס.

Classified Section קלאסיפייד סעקשען

שפּעציעלע פריזן פאר ארווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפּטיילונג

איין מאָ. 5 ס. פּער "אייגיס ליין"	פאר 3 מאנאטן. $2.15 "
פאר א וואָר. 20 ס "	פאר 6 מאנאטן. $4.00 "
פאר א מאנאט. 75 ס. "	פאר 1 יאר. $7.50 "

:: צו פארקויפן :: FOR SALE

צו פארקויפן א נייע און סעקאנד הענד סטאר אין פריינץ אלבערט. גלענצנדע ביי־זנעס אין גוטער לאקיישאן. וועט גיבן ליעם מאדערנע לייווינג רומס איבערן סטאר. זיך ווענדן צו

J. SHACTER
The Pas, Manitoba

צו פארקויפן א דזשענעראל סטאר אין נארטערן כאסקאטשעוואן, סי. פּי. אר. דיי־ווישנאל פּאינט, באפעלקערונג פון 1200. סטאק און פיקסטשורס ארום $4.000. זיך ווענדן צו דאס אידישע וואָרט באקס 5986.

נעשעפט נעלעגנהייטן Business Opportunities

כשר בוטשער שאפּ אין וועסטערן שטאט. ריינער פּראפיט ארום $100 א וואָך. מוז פארקויפט ווערן איבער שוואכן געזונט. א זעלטענע געלעגנהייט פאר מאן מיט $1.600 קעש.

סאָדא פאונטען אין דעליקאטעסן, א גו־טע געלעגנהייט פאר יונגן מאן מיט $350 קעש.

מאנופעקטשורינג, אויסגעצייכנטע גע־לעגנהייטן פאר געשעפטסלייט אין גוט־ג'ייענדע געשעפטן. אויב איר קאנט אינ־וועסטן פון $2.500 ביז $15.000 זעט אונז.

אויב איר ווילט א געשעפט, זעט

ה. פּערלמאן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
874 MAIN ST. PHONE 51 000

אין שטאט, אין די ביטשעס און אויף אלע היווייעס

אויב איר האבט איבערמיטן, אדער וועל־כע עס אין טראנספער ארבעט.
טעלעפאָנירט צו

סימקינס טראנספער, 52 540

איר וועט זיין זייער צופרידן אר־הערט ביי אונז אייערע

האַלץ

די בעסטע האלץ צו ביליקע פּריזען

SIMKIN'S TRANSFER
456 STELLA AVE. PHONE 52 540

:: פּערזענלאכעס :: PERSONAL

לייף אינשורענס
כעסער צו האבן א פּאליסי און ניט דארט עס. איידער דארפן דאס און ניט האבן

P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

מעדיציניישער מאסאזש

מרס. ה. ע. סאלאוויי, פּראָפ. מאסאזשיס־טין. באהאנדלט פּאראליזיס, לאמבאגא, אלע פארמען פון רימאטיזם, טרוקענע באנקעס. 838 סאמערסעט בלאק, טעלע־פאן 88 066; רעז. 410 53.

היים און אפיס פּוריניטשור פארלאנגט פאר מזומן געלט.

KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

העמסטיטשינג געמאכט ווייל איר וואָרט סיליק 5 סענט.

306 KENSINGTON BLDG.

A. MUIR
אוטאָריזירטער
ריקא פינישינג סטיישאן
פעדערס אין אלע פאַרבן
376 FURBY ST.
PH. 33 255

:: צו פאָרלענטן :: FOR RENT

סוויטס צו פארלענטן

2 רומס און קיטשענעט אין קארמאן אפּארטמענטס, באראוס עווע.

3 און 4 רום סוויטס אין גלאב אפּארט־מענטס, סט. דזשאנס עווע.

3 און 4 רום סוויטס אין באלפּוריא אפּארטמענטס, קאמיזדראל עווע.

3, 4 און 5 רום סוויטס אין וואגעל אפּארטמענטס.

3 און 4 רום סוויטס אין נאבל אפּארט־מענטס, אלפּרעד עווענו. מעסיקע רענט. געלט צו לייען אויף 6½ פּראָצענט.
אינשורענס פאר אלערליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

צו פארלענטן א שיינעם דריי רום סוויט אין באלטיק אפּארטמענט. מעסיקע רענט. זיך ווענדן צום קערטיקער, סוויט "די", טעלעפאָן 56 868.

צו פארלענטן איין רום אין א קיטשן אין א פּריוואטער היים. עלעקטריק, גען אוז אלע באקוועמלאכקייטן. מעסיקע רענט. זיך ווענדן אין 367 טשארלס סטריט.

צו פארלענטן א גרויסע געפּארנישטע רום. זיך ווענדן אין 484 פּלאָרא עווע.

צו פארלענטן, אויף סעלקירק עווענו, נאר מעקענזי סטריט, א 5 רום קאטעדזש מיט א פּוירנעס. טעלעפאָנירט 51 305 אדער זיך ווענדן אין 717 סעלקירק עווענו. מען קאן האבן אריינצומוס.

צו פארלענטן 3 אדער 4 רומס אין א פּריוואטער היים. הייסע וואסער, נוצן פון טעלעפאָן, אלע באקוועמלאכקייטן. זיך ווענדן אין 382 אלפּרעד עווענו.

צו פארלענטן א גרויסע רום אין א פולי מאָדערן הויז. נוצן פון דער קיך מיט עלעקטרישן אויוון, טעלעפאָ